

art must be beautiful

Izabella Gustowska · Maciej Kurak · Kamil Kuskowski · Natalia LL
Agata Michowska · Johan Muyle · Hanna Nowicka · Anna Orlikowska
Zygmunt Rytka · Aleksandra Ska · Krzysztof Sołowiej · Monika Wiechowska

art must be beautiful

Izabella Gustowska · Maciej Kurak · Kamil Kuskowski · Natalia LL
Agata Michowska · Johan Muyle · Hanna Nowicka · Anna Orlikowska · Zygmunt Rytka
Aleksandra Ska · Krzysztof Sołowiej · Monika Wiechowska

prace z kolekcji Zachęty Sztuki Współczesnej w Szczecinie

Art must be beautiful...

W metafizyce, piękno jest jedną z transcendentalnych właściwości bytu. Przez ponad dwa tysiące lat przeobrażaną w filozoficznej myśli. Zawsze jednak istniejącą w ścisłym związku z doskonałością, przejrzością i prawdą. To co stanowiło, określało, konstrukcję piękna było zmienne. Współczesny świat za każdym razem rysował mapę sobie właściwą, z priorytetami wyznaczanymi estetyką dla siebie aktualną. Dziś zmienność i różnorodność to naturalne cechy świata. Myśli, ich przebieg, nie mają głównych dróg, doświadczenia stuleci nakładają się tworząc skomplikowane, wielowatkowe struktury. | Tak też obecnie wzory piękna nie są stałe. Pojęcie ulega nieustannemu poruszeniu, podlega ciągłej zmianie, buduje nowe relacje oparte o zróżnicowane konteksty.

„Piękno jest pojęciem dwuznacznym; w szerszym znaczeniu zaliczamy do niego wszystko, co oglądamy, słuchamy, wyobrażamy sobie z upodobaniem i uznaniem, a więc także to, co wdzięczne, subtelne, funkcjonalne. Natomiast w innym, węższym znaczeniu nie tylko nie uważałyśmy wdzięku, subtelności, funkcjonalności za właściwości piękna, lecz je wręcz pięknu przeciwstawiamy. (...) Korzystając z tej dwuznaczności można powiedzieć paradoksalnie, że piękno jest kategorią piękna. Mianowicie, piękno strictiori sensu jest – obok wdzięku, subtelności, wzniósłości itp. – kategorią piękna sensu largo. Mimo zmienności pojęć i teorii estetycznych są jednakże w ich dziejach pewne stałe motyw, zawsze żywe lub raz po raz powracające. Niektóre w ciągu wieków występuowały w niezmienionej postaci, inne zaś często uległy częściowym przemianom i rozwojowi. (...) | Dzieje europejskiej refleksji estetycznej zaczynają się wcześnie od motywu pitagorejskiego: tak od jego inicjatorów nazywamy pogląd, że o pięknie stanoi miara, liczba, harmonia lub, jak to początkowo nazywano,

In the metaphysics the beauty is one of the transcendental properties of the being, that for over two thousand years has been transformed into philosophical thoughts. But it always existed in close connection with perfection, transparency and truth. Everything that has constituted, or defined the structure of beauty is variable. Every time the world draws the map of its own, with priorities set down by current aesthetics. Nowadays, the variability and the diversity are natural features of the world. Thoughts and their trajectory have no main roads, the experience of centuries superimpose into the complex, multi-threaded structure. | So, themes of beauty are not permanent anymore. The concept is constantly modifying, changing, building new relationships based on different contexts.

“The beauty is an ambiguous term, and in a broader sense, we include in it everything we watch, listen to, or imagine with the delight and appreciation, and therefore also what is graceful, subtle and functional. However, in another, narrower sense not only we do not consider grace, subtlety and functionality as attributes of the beauty, but simply, we confront them with the beauty (...). Paradoxically, by using this ambiguity it is fair to say that beauty is a category of beauty. Namely, the beauty strictiori sensu is next to the grace, subtlety, sublime, etc. – a category of the beauty in the broad sense. (...) Despite the variability of aesthetic concepts and theories, there are, however, some constant themes in the history, always alive or returning repeatedly. Some of them have occurred unchanged over the centuries, while others were easily susceptible to partial transformations and development. (...) | The European aesthetic reflection has begun early with the Pythagorean theme: the beauty is an issue of a measure, number, harmony, or as it was originally called, symmetry, proportionality. | From the beginning it was

symetria, współmierność. | Towarzyszył mu od początku motyw orficki, czyli przekonanie, że sztuka wpływa na tego, co ma w niej udział, mianowicie oczyszczają duchowo. (...) Niewiele później, w klasycznej dobie Grecji zrodziły się jeden za drugim dalsze motywy estetyki, które przetrwały wieki. Nie wszystkie były ze sobą zgodne: motyw sofistów, czyli względności i subiektywności piękna, przeciwstawiał się motywowi Platona, czyli wieczystej idei piękna. (...) | Z tej epoki klasycznej pochodzi motyw Heraklita, czyli harmonii przeciwwieństw. | Także motyw Sokratesa, czyli idealizacji rzeczywistości w sztuce. Również motyw Arystotelesa, czyli naśladowania rzeczywistości przez sztukę. Motywem stoików nazwijmy tłumaczenie piękna rzeczy przez ich odpowiedniość do celu. | W tej epoce pełnej inicjatywy umysłowej powstały też motywów o charakterze negatywnym: motyw cyrenaików, czyli bezwartościowości piękna i sztuki; motyw sofistów, czyli subiektywności piękna i względności sztuki; motyw Gorgiasza, czyli iluzjonizmu, przekonanie, że złudzenie jest źródłem działania piękna i sztuki; motyw epi-kurejski, czyli podporządkowanie piękna i sztuki potrzebom życia; motyw sceptycy, czyli teza o niemożliwości uformowania ogólnej teorii piękna i sztuki. (...) | Czasy chrześcijańskie przyniosły motyw Bazylego Wielkiego, czyli rozumienie piękna jako stosunku między podmiotem a przedmiotem. Także motyw Pseudo-Dionizego, czyli określenie piękna jako światła. I motyw Augustyna, czyli pojmowanie piękna jako ładu. (...) Motywem Tomasza z Akwinu było przeciwstawienie przeżycia estetycznego zwykłemu postrzeganiu i biologicznie uwarunkowanym czynnościami. | Wreszcie, motyw Dantego, czyli „dwu szczytów Parnasu” – było to przeciwstawienie sztuki rozumowej i sztuki natchnienia. | Odrodzenie zaczęło się od motywu Petrarki, czyli rozumienia sztuki jako „urocej fikcji”. Motyw humanistów wyprowadzał sztukę z furor poeticus. (...) Motywem Rafaela była zależność dzieła sztuki od idei w umyśle artysty.

accompanied by the Orphic theme – the belief that art affects the ones who participate, namely, purifies spiritually. (...) Not long afterward, in the era of classical Greece there were born one after another further aesthetics themes, that have lasted for ages. | Not all were compatible: the Sophist theme of relativity and subjectivity of beauty, was opposed to the theme of Plato – the eternal idea of beauty. (...) | In the classical era, there was the theme of Heraclitus – the harmony of opposites. Also the theme of Socrates – the idealization of reality in the art. | And also, the theme of Aristotle – the imitation of reality by the art. The theme of the Stoics can be called the explanation of the beauty of things for their suitability to the objective. | In this era, full of intellectual initiatives, there were negative themes too: the theme of Cyrenaics, concerning the worthlessness of beauty and art, the theme of Sophists, or the subjectivity of beauty and the relativity of art, the theme of Gorgias, or illusionism, the belief that the illusion is a source of effect of beauty and art, the Epicurean theme, or the subordination of beauty and art to the needs of life, the skepticism theme, of inability to form a general theory of beauty and art. (...) | The Christian times yield the theme of Basil the Great, or the comprehension of beauty as the relationship between subject and object. Also the theme of Pseudo-Dionysius, or the definition of beauty as the light. And, the theme of St. Augustine, or the perception of beauty as order (...) The theme of Thomas Aquinas was to oppose the aesthetic experience to the usual perception and to the biologically conditioned activities. | Finally, the theme of Dante, or the „two peaks of Parnassus” – it was an opposition of the rational art and the art of inspiration. | Renaissance has begun with the theme of Petrarch, or the comprehension of art as „a charming fiction”. The humanists theme draws the art out of furor poeticus. (...) The theme of Raphael was the dependence of the artwork from the idea in the mind of the artist. The theme of

Motywem Leonarda – całkowite podporządkowanie sztuki naturze. Motywem Michala Aniola – intelektualny czynnik w tworzeniu dzieł sztuki (*si dipinge col cervello*). (...) Motywem Dürera było: rozpoznajemy piękno, ale istoty jego nie znamy (*Was aber die Schönheit sei, daß weiß ich nicht*). | Z XVIII wieku jest motyw Vica, czyli swoistej prawdy poetyckiej. Także motyw Dubos, czyli uzasadnianie sztuki jako środka do zajęcia umysłów i zabicia nudyst. | (...) | Motywem Kanta powinno być nazwane przekonanie, że sądy estetyczne są zawsze jednostkowe. Pojmowanie życia estetycznego jako kontemplacji słusznego jest nazywać motywem Schopenhauera. A motywem Hegla – dialektykę piękna. (...) Najważniejszym motywem Marksza – społeczne uwarunkowanie sztuki. | (...) | Typowy dla naszych czasów motyw przeszycia estetycznego jako wstrząsu mógłby nosić nazwę motwu Valery'ego, a zerwanie granic między sztukami – motwu Apollinaire'a. Motyw eliminacji sztuki ornamentalnej – to motyw Loosa, a motyw formy funkcjonalnej, w szczególności zaś dostosowanej do społecznej egzystencji – to motyw Le Corbusiera. (...) | Jeśli ktoś powie, że wyliczanie motywów estetyki, a tym bardziej ich sprzeganie z nazwkami poszczególnych ludzi, jest błahą zabawą, πατείνιον (jak to nazwał Platon), to niech weźmie pod uwagę pewną mnemotechniczną wartość tego zbiegu, a także i to, że choć większość pojęć i teorii estetycznych jest robotą zbiorową, to jednak przeważnie ktoś je formował wcześniej lub doskonalej od innych. Wykaz motywów estetyki został zestawiony po to, by uprzytomnić wielość ich i stopniowe ich powstawanie (...).”

Leonardo – the complete subordination of art to the nature. The theme of Michelangelo – the intellectual factor in the creation of artworks (*si dipinge col cervello*). (...) The theme of Dürer was: we recognize the beauty, but we do not know the essence of it (*Was aber die Schönheit sei, daß weiß ich nicht*). | (...) | In the XVIII century there was the theme of Vico, which is a kind of poetic truth. Also the theme of Dubos, or substantiation of art as a measure to occupy the minds and to amuse oneself. | (...) | The Kantian theme should be called the belief that aesthetic judgments are always individual. The understanding of aesthetic life as contemplation should properly be called the Schopenhauer's theme, and the theme of Hegel – the dialectics of beauty. (...) The main theme of Marx, was the social conditions of art. | (...) | Typical for our times the theme of an aesthetic experience as a shock could be called the theme of Valery, and breaking the boundaries between arts – the theme of Apollinaire. | The theme of the elimination of the ornamental art is the theme of Loos, and the theme of the functional form, especially adapted to the social existence – the theme of Le Corbusier. | (...) | If someone says that the listing of aesthetics themes, and all the more names of individuals, is a trivial fun, πατείνιον (as Plato called it), let it take into account some mnemonic value of this procedure, and also the fact that although most concepts and theories are the group works, they were usually formed earlier and were more perfect than others. The list of aesthetics themes was compared in order to make one aware of their plurality and their evolutionary formation (...).”

cyt. za: | cit. after:

Władysław Tatarkiewicz

DZIEJE SZEŚCIU POJĘĆ | THE HISTORY OF SIX TERMS

s. 203, 408-412

2012

na przykład o... – bo to właśnie odpryski z rzeczywistości stały się dla mnie ważne. Najpierw te jednoznaczne tropią wyjęte z życia: kobieta, mężczyzna, dziecko, zwierzęta, przedmioty... A ostatnio np. codzienne zwyczajne sytuacje, zobaczone, usłyszane, doświadczane... Stąd Sztuka chodzenia, Sztuka patrzenia, Sztuka słuchania, a także Sztuka dziwienia się i Sztuka przewidywania. Cóż, to tylko fragmenty sytuacji wziętych z rzeczywistości, ale jak pisał Jean Baudrillard: „Nie ma piękniejszego świata równoleglego niż świat szczegółu i fragmentu”.

Dyskusyjne pozostaje stwierdzenie, czy jest to świat piękny,
czy po prostu do bólu zwyczajny.

for example about... – as the splashes of reality have become important to me. At first the clear traces taken from life: woman, man, child, animals, objects... Recently for example ordinary everyday situations, seen, heard, experienced... So here are the Art of Walking, Art of Looking, Art of Listening and Art of Wonder and Art of Anticipation. Well, these are only fragments of the situations taken from reality but as Jean Baudrillard wrote: “There is no parallel world more beautiful than the world of detail and fragment”. Although, it remains to consider if this world is beautiful,

or just sorely ordinary.

Izabella Gustowska

Izabella Gustowska

Columbia Picture | 2008

1 z 50 obiektów z instalacji Pokój Antoniny | one of fifty objects from the installation The Antonina's Room

obiekt, średnica kuli 40 cm, diody, wideoprojekcja, dźwięk, 30 sek. (loop) | object, the ball's diameter 40 cm, diodes, video projection, sound, 30 sec. (loop)
fot. photo Raman Tratsiuk

W dziejach kultury Zachodniej od momentu, kiedy celem samym w sobie uczyniono postęp, a moralnym stało się to, co pożyteczne (utylitaryzm), nastąpił tzw. proces ulepszania świata. To, co użyteczne, stało się symbolem szczęścia. Taki sposób podejścia do rzeczywistości przyspieszył rozwój cywilizacji i techniki. Wraz ze wzrostem szybkości dokonywanych zmian w dziedzinach ludzkiego życia pojawiły się nowe problemy. | Najważniejszym czynnikiem funkcjonowania w społeczeństwie jest nieustająca „chęć zysku”. Wartość finansowa ma wpływ na ocenianie wartości danego przedmiotu, dotyczy to również dzieł sztuki (powstające rankingi dzieł sztuki, rynek sztuki, targi sztuki itp.). Pieniądz stał się wartością, bez której obecnie trudno wyobrazić sobie współczesną kulturę. W przypadku Crying Game nastąpiła zmiana funkcji dzieła artystycznego w kontekście rynku sztuki.

Nie trzeba już sprzedawać dzieła – dzieło zarabia samo na siebie. work of art earns for itself.

Maciej Kurak

In history of Western culture since the moment when the progress became the purpose per se, and the ethical was reduced to the useful (utilitarianism), the so-called process of improvement of the world began. What was useful became a symbol of happiness. That attitude towards reality accelerated the development of civilization and technique. Along with the increase of speed of changes in various fields of human life, the new problems appeared. | The permanent “desire for profit” is the most important factor of functioning of an individual in the society. Financial value influences evaluation of an object, including works of art (rankings of works of art, art market, art fairs, etc.). It is difficult to imagine contemporary culture without money. In case of Crying Game the function of the work of art in the context of art market has changed. There is no need to sell the work of art – the work of art earns for itself.

Maciej Kurak
Crying Game | 2005

instalacja rzeźbiarska (manekin, skrzynka drewniana do zbierania pieniędzy, karton, magnetofon) | sculpture installation (mannequin, wooden box for collecting money, cardboard, tape recorder), 60×100×80 cm | photo: Agata Zbylut

Tylko chcę widzenia czy choćby wytrwałość oglądania – już pozbaiona przewodnika czy wręcz instytucjonalnego przywódczta, gwarantowanego przez dźwiękowy przewodnik – pozwala zobaczyć dzieło. Zwłaszcza jeśli opiera się ono na pewnej sztuczce jak w przypadku drugiej części projektu MuzeuM, na którą składa się siedem Portretów Panien Łódzkich (Portret Agaty Bilewicz, Portret Klaudyny Bogus, Portret Karoliny Kmiec, Portret Katarzyny Mękarskiej, Portret Ewy Olczyk, Portret Anny Wyderki). | Portrety w przeciwieństwie do wcześniejszego cyklu są dosłowną symulacją portretowych miniatur z przełomu XIX i XX wieku. I już wydaje się, że modelki zamarły w nieco sztywnych pozach, by trwać tak przez wieki, aż tu nagle, któraś mrugnie, inna obróci głowę, kolejna wystawi język albo ziewnie dyskretnie.

Jarosław Lubiak

We are able to enjoy the work of art only if we have a will to look or just a persistence – without a guide or any institutional guidance guaranteed by audio-guide. Especially when it is based on a certain trick, like in the second part of the project MuzeuM, consisting of seven Portraits of Maidens from Łódź (Portrait of Agata Bilewicz, Portrait of Klaudyna Bogus, Portrait of Karolina Kmiec, Portrait of Katarzyna Mękarska, Portrait of Ewa Olczyk, Portrait of Anna Wyderka). | In contrast to the previous cycle, Portraits are precise simulation of portrait miniatures painted at the turn of nineteenth and twentieth century. And while it seems that the models are frozen in somehow stiff poses to last forever, suddenly they wink, turn their heads, put out their tongues or yawn discretely.

Kamil Kuskowski

Portrety Panien Łódzkich | Portraits Of Maidens From Łódź | 2005
DVD, 11x8 cm | photo: Mikołaj Śliwiński

Zwierzę sprowadzone do futrzanego odzienia – jawi się jako luksusowa maskotka, źródło przyjemności, bezpieczny ekstrakt natury w sztucznym, stworzonym całkowicie przez człowieka środowisku. Ale nagie ciało kobiety, które futro częściowo zakrywa, też można uznać za reprezentanta pierwiastka zwierzęcego, podobnie sprowadzonego do roli gadżetu podporządkowanego kryteriom luksusu i przyjemności. Zwierzęcość tego ciała została także ujarzmiona, chociaż wydaje się ostentacyjnie dominować poprzez zmysłowe przegięcia. Ciało zamknięte jest w bezpiecznym wnętrzu, a nawet określenie klatka pasuje tu wyjątkowo z uwagi na skojarzenie z fotograficznym kadrem. | Kiedy miejsce, gdzie modelki prezentują najnowsze kreacje mody, określa się jako wybieg, to takie skojarzenie z ogrodem zoologicznym czy cyrkiem nie jest przypadkowe, gdyż w obu wypadkach mamy do czynienia z formami tresury dla osiągnięcia wykonypowanej perfekcji. Jednak zwierzęta w klatkach czy na wybiegach są ewidentnie ograniczane w przyrodzonych im możliwościach i potrzebach, podczas gdy ludzie wydają się rozkwitać poprzez demonstrowanie opanowywania swojej i cudzej zwierzęcości.

Animal – reduced to a fur clothing – is seen as a luxury mascot, a source of pleasure, a safe extract of nature in artificial environment, created entirely by humans. However, woman's naked body, partially covered by fur, can be considered a representative of animal element, similarly reduced to a role of gadget subordinated to criteria of luxury and pleasure. Animality of this body has been also tamed, although it seems to dominate ostensibly by sensual bends. The body is enclosed in a safe interior; Polish word klatka – means cage, but also a photographic frame – matches perfectly here. In Polish the same word wybieg stands for a catwalk, where models present the latest creations of fashion, and a horse paddock. It is not coincidental, since in both cases we deal with forms of taming to achieve invented perfection. However, horses in paddocks are obviously limited in their innate abilities and needs, while people seem to thrive by demonstrating control over animality of their own and the others.

Adam Sobota

Natalia LL
Sztuka Zwierzęca | Animal Art | 1977–2007

fotografia kolorowa, druk cyfrowy | color photograph, digital print | 100x100 cm

Video *Pure Gothic Style* (2004) wywodzi się z moich wcześniejszych doświadczeń w dziedzinie rzeźby. W tym 42-minutowym filmie próbowalam odnaleźć punkty wspólne dla idei rzeźby, będącej w stanie stałego ruchu i wariacji – z drugiej strony idea życia jako podstawowa zasada. Obydwie: rzeźba i życie są ukształtowane w szerokiej mierze przez pasje, emocje, oczekiwania, doznania zmysłowe, które dają nam głębszy sens i cele. *Pure Gothic Style* to kombinacja sacrum i profanum, duchowości i codzienności – jest swoistym wizualnym modelem ludzkiej egzystencji, niekończącego się procesu kreacji i destrukcji.

The video *Pure Gothic Style* (2004) derives from my previous experiences in the field of sculpture. In this 42-minutes movie, I tried to find the connection between the idea of sculpture being in the state of permanent motion and variation and, on the other hand, the idea of life ruled by the same principles. Both sculpture and life are shaped by a wide range of passions, emotions, expectations and sensations, that give them deep sense and aim. *Pure Gothic Style* – the combination of sacrum and profanum, spirituality and everyday common life – is a kind of visual model of human existence; the infinite process of creation and destruction.

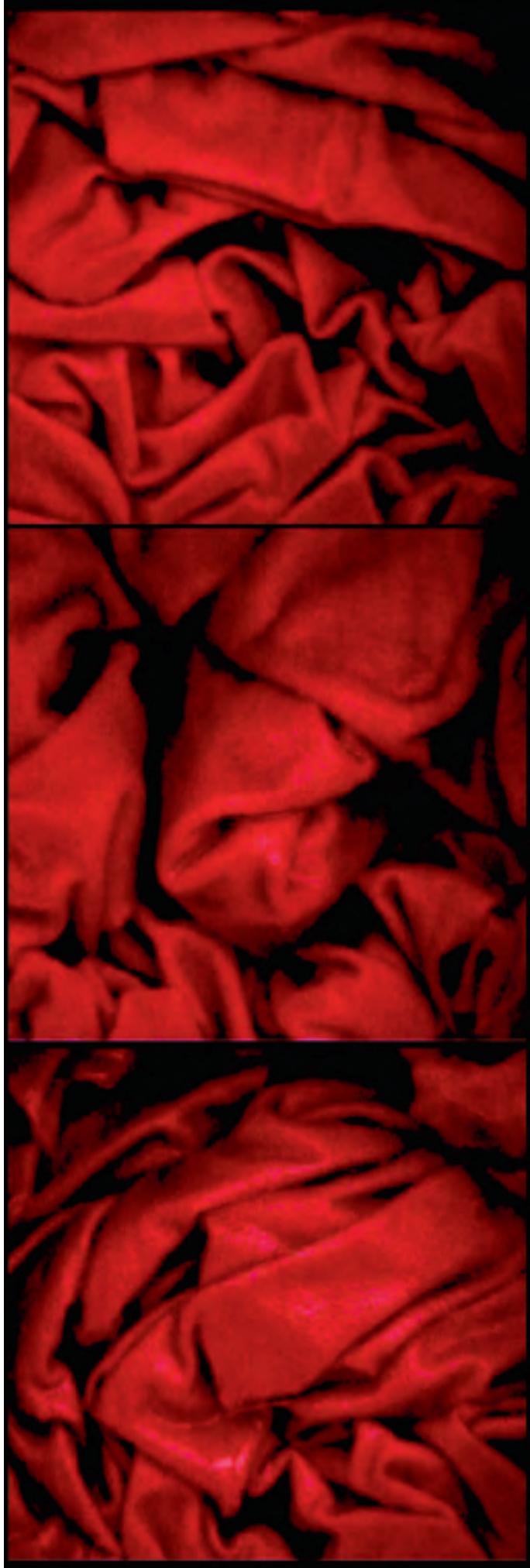
Agata Michowska

Agata Michowska

Pure Gothic Style | 2004

film DVD 42:33, dźwięk, pętla | DVD 42:33, sound, loop

photo: Foundation PSW for the Promotion of Contemporary Art, Warsaw

Od początku lat osiemdziesiątych, kiedy zaczęły powstawać jego rzeźbiarskie asamblaże, artysta poświęcił się synkretycznej formie, która pozwoliła mu na swobodne łączenie elementów, różnorodnych źródeł i praktyk kulturowych. Decydując się na tę drogę artystyczną, Muyle przyjął perspektywę obywatała świata, który stał się dla niego źródłem różnorodnych zapożyczeń i obiektem jego analitycznych i krytycznych spojrzeń. Pozycja kreatora i nieskrepowanego aranżera odległych od siebie rzeczywistości pozwalała mu na zbliżenie się do rozmaitych kwestii i sytuacji, artysta nie proponuje jednak rozwiązań, które niechybnie byłyby pretensjonalne, tworzy raczej prowokacyjne wizje. W odróżnieniu do innych współczesnych artystów, którzy w obliczu rządzących światem napięć, konfrontacji czy zdarzeń polityczno-ekonomicznych powracają do tzw. sztuki zaangażowanej, Muyle jest bardziej obserwatorem, niewątpliwie nie bezstronnym, zainteresowanym stygmatyzującymi sytuacjami, zachowaniami, postawami, działańiami i reakcjami. To w pewien sposób konstytuuje chaotyczną, planetarną scenę, której teatralna natura uwidacznia się w jego pracach. Jest obserwatorem nastawionym pokojowo, chociaż zjadliwym, ciętym, prześmiewczym, uszczypliwym. Jest poniekąd dworskim błaznem, którego pozycja pozwala na obieranie rozmaitych celów, podkreślanie sprzeczności, odhaczanie pomyłek, na zabawę z aktorami nieustającego przedstawienia, rozpowszechnianego przez wszystkie satelity świata.

Since his first sculptural assemblages dating from the beginning of the 1980s, Johan Muyle has committed himself to a form of syncretism that allows him to freely combine numerous components and to cross diverse sources and cultural practices. In taking this artistic path, he positions himself as a citizen of a world from which he extracts the most diverse borrowings and at which he never stops aiming an analytical and critical gaze. This position as a modeller and free arranger of the most disparate realities enables him to approach all questions, all situations, proposing not solutions, which would assuredly be pretentious, but rather provocative visions. Contrary to other contemporary visual artists, who in view of new tensions, confrontations and political-economic facts that currently govern the world, have revived practices that are called committed, Muyle positions himself more as an observer, doubtless not impartial, but concerned with stigmatizing situations, behaviors, characters, attitudes, actions and reactions that constitute in a way the chaotic planetary stage whose theatrical nature is highlighted. A non-militant observer, nonetheless as incisive as mocking, caustic, and never fooled by pretence, no matter how glossy, polished and shiny it is in words or images. A sort of jester for courts of all kinds, his position allows him to vary the targets, to stress the contradictions, to tick off the mistakes, to play as he hears it with the actors of the continuous show widely distributed by all the satellites of the world.

Claude Lorent

fragment tekstu | fragment of the text

„Sioux in Paradise – Reflecting the world”

Johan Muyle

Rien n'est important
pour toujours | 2008

Nic nie jest wiecznie ważne
Nothing is important forever
obiekt, object, 54x41x41cm

Johan Muyle

Hermes ou le dieu des voleurs | 2008

Hermes albo bóg złodziei | Hermes or god of the thieves

fotografia oprawiona, framed photography, 168,5x118,5x4,5 cm

Wiele moich prac dotyczy intymności. Można powiedzieć, że analizuję w nich własną intymność. Niemniej zawsze w procesie tworzenia zachodzi jej transformacja poprzez nadanie powstającej pracy cech głęboko przemyślanej wypowiedzi artystycznej, na przykład przez celową u mnie estetyzację bądź deformację. Nie mamy więc już do czynienia z osobistym zwierzeniem, ale artystyczną wypowiedzią. Ważne jest nabranie dystansu do przeżywanych emocji i znalezienie dla nich takiej formy, która z jednej strony czyniaby uniwersalną mają artystyczną wypowiedź, a z drugiej strony miałaby sił tych emocji i zachowałaby ich intymność. Jest to moim podstawowym dążeniem.

Hanna Nowicka

Many of my works refer to intimacy. One can say that in them I am analyzing my own intimacy. Nevertheless, during the process of creation this intimacy is always transformed. Purposeful aesthetics or deformation in my works create deeply considered artistic statements. As such, we are not dealing so much with a personal confession but with an artistic view. It is very important to distance oneself from emotional experiences and to find a form for them which could make my artistic view a universal one. And, at the same time, that could keep the power of those emotions and their intimacy.
This is my basic aim.

Hanna Nowicka
Haptyka | 2000

fotografia, dibond, plexi | photography, aluminium, plexiglass, 127x180 cm

Gatunek synantropijny to gatunek zwierzęcia, który jest często (choć nie zawsze) uważany za szkodnika lub pasożyta, a który żyje w pobliżu ludzkich domostw i ludzi zapewniających mu źródło pozywienia i schronienie. Kadry nakręcone w pełnym przepychu magnackim pałacu zostały zestawione z tekstem, który opisuje życie pospolitych przedstawicieli gatunku synantropijnego – karaluchów. W pracy ich nazwa gatunkowa nie zostaje wymieniona. Kreuje to dwuznaczną, niedopowiedzianą sytuację, w której odbiorca może się jedynie domyślać, o jakie stworzenie chodzi.

Synanthrope species is a genre of animal that is often (but not always) considered a pest or parasite that lives in and around human households and people providing him a source of food and shelter. Frames filmed in luxurious aristocratic palace has been compiled with the text that describes the life of the common synanthrope species – cockroaches. In this work the species name is not mentioned. This creates an ambiguous, unspoken situation where viewer can only guess what creature is it.

Anna Orlikowska

Anna Orlikowska

Gatunek Synantropijny | Synanthrope Species | 2008

Video DVD – PAL, 4:3, 6'30"

Nim powstało to zdjęcie, już od paru lat fotografowałem różne sytuacje związane ze współczesną Polską. To był 1976 rok. W samochodzie siedzi mój przyjaciel Tadeusz. Te piękne uda należą do jego żony Anny. Oni mi towarzysko, koleżensko pozowali do zdjęć. | W PRL-u „mały fiat” był szczytem marzeń, a także złoty sygnet, czy zegarek. Przy fia-
cie powstało kilkadziesiąt zdjęć w różnych sytuacjach. Ta fotografia została zrobiona z nad głów, między pasażerami.

Before I took that photo, I had photographed various situations associated with contemporary situation in Poland for a few years already. It was in 1976. There is my friend Tadeusz in the car. These beautiful legs belong to his wife Anna. They did often pose for my photographs. | In the PRL (abbreviation for People's Republic of Poland) the "small Fiat" was the fondest dream, like a gold signet ring or a watch. The Fiat was shot in dozens of photos in different situations. This photograph was taken from above their head, between the passengers.

Zygmunt Rytka

Zygmunt Rytka
FIAT 125p | 1976

sześć analogowych fotografii barwnych, six analogue color photographs, 20x30 cm,

W twórczości Aleksandry Ska stawiane są pytania o kobiecość, na- miętności, o to, co wyparte i skrywane w podświadomości, o rela- cję z własnym ciałem, o atrybuty kobiecości, o wieloznaczność – wy- dawałoby się – oczywistych kwestii, związanych z byciem kobietą. Wciąż jest to podejmowanie prób ustalania nieustanowionego, ale nie po to, by raz na zawsze ustalić czy ustanowić, lecz po to, by ustawnicie zapытаć, ustawnicie przyglądać się problemowi z odmiennej perspektywy, raczej ustawnicie otwierać pole dyskusji niż dawać go- tową odpowiedź. Ska poprzez swoje prace pokazuje, że jest świadoma, iż tym, co naprawdę nie pozwala się wziąć, jest to, co kobiece. Dlatego nie przekłada tego zbyt proporcjonalnie na kobiecość, kobiecość kobietę, seksualność kobiecą czy inne esencjalizujące fetysze.

Aleksandra Ska

NIM | 2005

tkanina unikatowa, sitodruk, haft ręczny, drewno | unique fabric, silkscreen, handmade embroidery, wood | photo: Grzegorz Nelec

In her artworks Aleksandra Ska poses questions about femininity, passion, about elements denied and hidden in sub-consciousness, about relation with own body, about attributes of womanhood, about ambiguity of seemingly obvious questions related to being a woman. It is constant attempt to define the undefined, yet not to ascertain or establish it but to ask incessantly, and observe the problem from different perspective, open the room for discussion rather than offer the prepared answer. Through her artworks Ska shows she is aware and that the feminine does not permit to be possessed. Thus she does not translate it hastily into femininity, femininity of a woman, female sexuality or other essentializing fetishes.

Marta Smolińska-Byczuk

Twórczość artysty przywołuje w pierwszej warstwie tradycyjne rozumienie rzeźby. Jego obiekty wyróżnia wyrafinowanie estetyczne i precyzja. Atrakcyjna wizualnie forma jest jednocześnie otwarta na odniesienia symboliczne i indywidualne skojarzenia odbiorcy. W całą sferę twórczości artysty wpisany jest aspekt prowokowania, który ujawnił się już we wczesnych pracach wykonanych z materiałów nietrwałych (papier maché, folia), imitujących klasyczną w przekazie formę i materię rzeźby. Z całą jednak siłą objawił się w misteriale wykonanych rzeźbach z tradycyjnych materiałów (drewno, kamień) sugerujących łatwość odbioru zgodnie z prostym kluczem kulturowym. Artysta obnaża pozorną prostotę, z jaką odczytujemy zakodowane wzorce kulturowe. Jednoznacznie zakorzenione w odbiorze symbole i ikonografia prawie natychmiast zaczynają sprowadzać nas na manowce skojarzeń i złudnej pewności rozumienia wzorców. Ujawnienie braku ich spójności, błędów interpretacyjnych i zastawionych pułapek nagle zmusza do odbycia dalekiej podróży w przeszłość. Symbole i kody kulturowe przekazane przez religię, historię, baśnie, edukację, opowieści z dzieciństwa zostają rozpoznane i przywołane, aby wobec naszej obecnej wiedzy i nabytego z latami doświadczenia poukładać wszystko na nowo. | A może sama podróż ku archetypom, w obrazy mocno i wyraźnie zakorzenione w nas samych, stanowi już wartość, dla której twórczość ta jest tak cenna i tak wciągająca.

Krzysztof Solowiej's works initially evoke a traditional understanding of sculpture. His works are characterized by both aesthetic sophistication and a craftsman's precision. These visually attractive forms are open to symbolic interpretations, as well as the individual interpretations of the viewer. Solowiej's work also provokes – an attribute that is evident throughout the sphere of his output. Early objects, made of perishable materials like papier maché, had imitated the form and substance of classic sculpture. However, Solowiej shows his full potential in sculptures meticulously crafted from more durable, traditional materials like wood or stone, offering a straightforward perception according to conventional cultural codes. The artist uncovers the apparent easiness, with which we view our encoded cultural norms. Using symbols and iconography rooted in viewer perceptions, he leads them astray in both their associations and their understanding of the models. By suddenly revealing inconsistency, errors of interpretation and traps, the artist forces us to make a long journey into the past. Symbols and cultural codes transmitted through religion, history, fairy tales, education or stories from childhood are identified and recollected in order to arrange everything from scratch in the light of our present day knowledge and experience gathered over many years. | It could be that this very journey into images so strongly and clearly rooted in us is what constitutes value, making these works so precious and arresting.

Anna Nawrot

Krzysztof Solowiej

Sekret podwójnej przyjemności | Secret of Double Pleasure | 2002

(fragment) drewno | wood, 168x36x36 cm

fot. dzięki uprzejmości Fundacji PSW Promocji Sztuki Współczesnej

photo courtesy of the Foundation PSW for the Promotion of Contemporary Art

Dziwne piękno | Zdjęcia Wiechowskiej poprzez kontemplację działalności, dokonują jej swoistej „annihilacji”: skupione są na tym, czego nie ma i czego nie widać. [...] Światło u Wiechowskiej zmienia się ciągle, wnika we wszystko jak w zdjęciach wewnętrz domów. Wnętrza zawsze są puste: niekiedy zamieszkałe, bo zadbane, urządzone, a niekiedy opuszczone. Samotne meble jak szafa z otwartymi drzwiami – zyskują tu nowe i niepokojące znaczenia, pojedyncze sprzęty, które nigdy nie przyciągają większej uwagi, tutaj stają się aktorami pierwszoplanowym jak skromna lampa sufitowa. Podobnie wewnętrza parków, lasów i ogrodów. Puste ławki czekają. [...] kolejne zdjęcia Moniki, prezentują piękno i malowniczość, dodając do nich coś jeszcze. Bardziej sprecyzowany jest tutaj nastrój, niepokój ulega wzmacnieniu. Są tu martwe zwierzęta, leżące na trawie, wśród bujnej zieleni. Sarny, na których nie widać śladu śmierci, zastanawia tylko dziwna poza zwierzęcia (dlaczego leży, a nie stoi w lesie?), tylko nieruchome, „smutne” spojrzenie, tylko w jednym miejscu mała, czerwona plama. Przy nich, gdzieś w rogu zdjęcia, na trawie widać kawałek cienia. To sylwetka autorki, zaznacza się jak delikatny podpis, sygnał ukrytej obecności.

Strange Beauty | Through contemplation of visibility, Wiechowska's photographs make specific "annihilation" – they focus on that which does not exist and is invisible. [...] In Wiechowska's photographs of interiors, the light is changing all the time, penetrating everything. The interiors are always devoid of inhabitants: sometimes they are cared for and arranged as if someone is living there. Sometimes the spaces are abandoned. Lonely furniture, like a wardrobe with an open door, gains new and disquieting meanings. Fixtures and fittings which otherwise fail to draw attention, like an ordinary ceiling lamp, become the actors. It is similar with her photographs of parks, forests and gardens. Empty benches are waiting. [...] Wiechowska's works present beauty and picturesqueness with something added. There are dead animals lying on the grass, among lush green. Strangely positioned roe deer lay motionless – why do they lay, not stand? – just still "sad" eyes, just one small red spot. Near them, somewhere in the corner of the photograph, on grass, a shadow appears. It is the author's figure, marking a subtle signature and a signal of hidden presence.

Magdalena Ujma

Monika Wiechowska
Bez tytułu | Untitled | 2002
wydruk cyfrowy na dibondzie | digital print on aluminum, 90x120 cm

Stowarzyszenie Zachęty Sztuki Współczesnej zostało zarejestrowane 17 listopada 2004 roku. Impulsem do jego zawiązania był Narodowy Program Kultury „Znaki Czasu” ogłoszony w marcu 2004 r. przez pana Waldemara Dąbrowskiego, Ministra Kultury. Program ten był reakcją na wieloletnie zaniedbania w zakresie kolekcjonowania sztuki współczesnej w Polsce, które doprowadziły do zerwania dialogu społecznego oraz osłabienia kulturowej więzi międzypokoleniowej. | Program pobudził i scalił intencje wielu osób i nadal im spójną linię działania. Zachętą Sztuki Współczesnej w Szczecinie tworzą krytycy sztuki, artyści, ludzie związani z mediami, ekonomiści i pasjonaci. Naszym celem jest kolekcjonowanie i ochrona dzieł sztuki współczesnej, promocja sztuki współczesnej, odbudowanie tradycji mecenatu artystycznego, zachęcanie i pomoc w budowaniu prywatnych kolekcji dzieł sztuki. Istotną częścią realizacji programu jest przygotowanie odbiorców kultury i sztuki współczesnej. | Budowa Kolekcji była impulsem do założenia stowarzyszenia i najważniejszym projektem przez nas realizowanym. Wystarczy wspomnieć, że pierwszą decyzję Zachęty Sztuki Współczesnej było zdefiniowanie Profilu Kolekcji. Przy jego opracowaniu wzięliśmy pod uwagę zbiory już zgromadzone w regionie tzn. Kolekcję Muzeum Narodowego w Szczecinie oraz Kolekcję Osiecką znajdująca się w Muzeum w Kościanie. Ważnym aspektem było również doprecyzowanie pojęcia „regionalizmu” Kolekcji, który w naszym rozumieniu miał nie tyle katalogować twórczość powstającą w Województwie Zachodniopomorskim, lecz stać się swoistą „lekcją polskiej sztuki współczesnej” zgromadzoną w regionie. Kolekcja stała się więc zbiorem, który uwzględnia specyfikę transpozycji działań artystycznych i tworzy możliwie pełny obraz sztuki polskiej powstającej po roku '89. Decyzja ta w dużej mierze podyktowana była uwarunkowaniami geograficznymi Szczecina, który jest najdalej wysuniętym na zachód miastem w Polsce. Z drugiej strony zaś jest największym miastem w Euroregionie Pomerania, a tym samym staje się ważnym ośrodkiem kulturalnym nie tylko dla mieszkańców Województwa Zachodniopomorskiego, ale również dla mieszkańców Euroregionu w części niemieckiej i szwedzkiej. „Regionalizm” Kolekcji od początku był również rozumiany jako miejsce zachowania śladów po najważniejszych projektach artystycznych odbywających się w województwie. Stąd zbiór jest systematycznie uzupełniany o dzieła artystów biorących udział w Bałtyckim Biennale Sztuki Współczesnej, Festiwalu Współczesnego Malarstwa Polskiego i organizowanego przez nas Festiwalu Sztuki Młodych Przeciąg. | Przez ponad osiem lat działalności Stowarzyszenia zgromadziliśmy imponujący zbiór ponad 200 dzieł, który jest systematycznie rozbudowywany dzięki wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego i samorządów lokalnych, zwłaszcza Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego. W opinii krytyków i historyków sztuki podsumowujących Narodowy Program Kultury „Znaki Czasu” właśnie w Szczecinie program został przeprowadzony niezwykle efektywnie. Na bazie Kolekcji powstaje szereg działań promocyjnych i edukacyjnych. Inspirują nas zwłaszcza spotkania z widzami w przestrzeniach nietypowych: kościołach, biurowcach i przestrzeni publicznej.

Association of Zachęta – Contemporary Art Gallery was registered on 17th November 2004. The impulse for its founding was the National Culture Programme “Signs of the Times” published in March 2004 by Waldemar Dąbrowski, Minister of Culture. This program was a response to years of neglect in terms of collecting contemporary art in Poland, which led to the breaking of social dialogue and the weakening of cultural ties between generations. | The program stimulated and consolidated intentions of many people and gave them consistent line of action. Zachęta – Contemporary Art Gallery in Szczecin is created by art critics, artists, people associated with the media, economists and enthusiasts. Our goal is to collect and protect contemporary art, the promotion of contemporary art, restoring the tradition of artistic patronage, encouragement and help in building a private art collections. An important part of the program is to prepare the audience of the contemporary art and culture. | Building the Collection was an impulse to found the Association and the most important project that we have implemented. Enough to mention that the first decision of Zachęta Contemporary Art was to define the Collection profile. In its developing we took into account the collections already accumulated in the region i.e. the collection of the National Museum in Szczecin and Osiecka Collection located in the Museum in Kościan. An important aspect was also to clarify the concept of “regionalism” of the collection, which we understand was not the cataloging of artworks from West Pomerania Province, but becoming a kind of “lesson of Polish contemporary art” gathered in the region. | The collection has become therefore a set, that takes into account the specificity of the transposition of artistic activities and creates arguably complete picture of Polish post-'89 art. This decision largely been driven by geographical conditions of Szczecin, which is the westernmost city in Poland. On the other hand, it is the largest city in the Pomerania Euroregion, and thus became an important cultural center not only for the residents of the West Region, but also for the residents of the Euroregion in Germany and Sweden. From the beginning, “regionalism” of the collection was also seen as a place to preserve the traces of the most important artistic projects taking place in the region. Thus, the set is regularly supplemented by the works of artists that took part in the Baltic Biennale of Contemporary Art, Festival of Polish Contemporary Painting and Youth Art Festival - Draught (pol. Przeciąg), found by us. | For over eight years of running the Association, we have gathered an impressive collection of over 200 works, which is systematically expanded with the support of the Ministry of Culture and National Heritage and Local Government, especially the West Pomerania Province Marshal's Office. In the opinion of critics and art historians, who have summarized the National Culture Programme “Signs of the Times”, the program was carried out very efficiently, especially in Szczecin. The collection formed the basis of a series of promotional and educational projects. Mainly, we are inspired by meetings with the audience, especially in unusual spaces: churches, office buildings and public spaces.

dr hab. Agata Zbylut

Prezes Zachęty Sztuki Współczesnej | president of Association of Zachęta – Contemporary Art Gallery

Kolekcja Regionalna Zachęty Sztuki Współczesnej w Szczecinie powstaje dzięki wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Województwa Zachodniopomorskiego. The Regional Collection of Zachęta Contemporary Art Gallery in Szczecin is created with the support of the Ministry of Culture and National Heritage and the West Pomerania Province Marshal's Office.

Izabella Gustowska

Urodzona w 1948 roku w Poznaniu. Studiowała w poznańskiej PWSSP. Obecnie profesor zwyczajny ASP w Poznaniu i Instytutu Kultury Plastycznej WSP w Zielonej Górze. Pracuje w dziedzinie grafiki, malarstwa, instalacji video i video-performance. W latach 1979–1991 prowadziła, a w 1991–1994 współprowadziła poznańską Galerię ON, z którą nadal współpracuje. Autorka rozległych cykli fotograficznych i multimedialnych: *Względne cechy podobieństwa* (1979–1990), *Sny* (1990–1994), *Płyńc* (1994–1997), *Śpiewające pokoje* (1996–2001), *Namiętności i inne przypadki* (1999–2001), *Life is a Story* (2001–2007), *Sztuka wyboru* (od 2006), *She – media story* (od 2008). Wykładała na Akademii Letniej w Niemczech i w Polsce. Tworzyła grafiki na Uniwersytecie Alberty w Kanadzie oraz w F. Fallani Studio w Wenecji. W roku 1987 reprezentowała Polskę na Biennale w São Paulo. Jej prace znajdują się kolekcjach: Zachęty Narodowej Galerii Sztuki w Warszawie, Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski w Warszawie, Contemporary Graphics Collection w Edmonton, Graphische Sammlung Albertina w Wiedniu, Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig w Wiedniu, Victoria and Albert Museum w Londynie, The Lilja Graphic Art Collection w Mariefred, Szwecja. Mieszka i pracuje w Poznaniu.

Born in 1948 in Poznań, where she studied at the Academy of Fine Arts (PWSSP). At present she is a Professor at the Academy and lectures at the Institute of Fine Art Culture WSP in Zielona Góra. Works in the fields of graphic art, painting, video installation, video performance and multimedia. From 1979–1991, she ran the ON Gallery in Poznań and still cooperates with it. The author of extensive photographic and multimedia cycles: *Relative Similarities* (1979–1990), *Dreams* (1990–1994), *Floating* (1994–1997), *Singing Chambers* (1996–2001), *Passions and Other Cases* (1999–2001), *Life is a Story* (2001–2008), *Art of choice* (from 2006), *She – media story* (from 2008). She was a lecturer at the Summer Academy in Germany and Poland. Made print works at the University of Alberta in Canada, and the F. Fallani Studio in Venice. In 1987. Gustowska represented Poland at the São Paulo Biennale. Her works are in a numerous collections, among them: Zachęta Gallery of Modern Art, Warsaw; Centre for Contemporary Art Ujazdowski Castle, Warsaw; Contemporary Graphics Collection, Edmonton; Graphische Sammlung Albertina, Vienna; Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig, Vienna; Victoria and Albert Museum, London; The Lilja Graphic Art Collection, Mariefred, Sweden. She lives and works in Poznań.

Maciej Kurak

Urodzony w 1972 roku w Poznaniu. Rzeźbiarz, grafik, autor instalacji site-specific. Absolwent Wydziału Malarstwa, Grafiki i Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu. Od 2009 roku prowadzi VI Pracownię Grafiki na Uniwersytecie Artystycznym tamże. Zdobywca głównej nagrody w konkursie *Spojrzenia Deutsche Banku* organizowanym przez galerię Zachęta w Warszawie (2005). Laureat Paszportu Polityki (2009). Członek grupy Wunderteam. Od roku 2008 współtworzy wraz z Maxem Skorwiderem projekt Galeria Niewielka. Realizuje działania w przestrzeni prywatnej, jak i publicznej. Prace wykonuje zawsze do konkretnego miejsca, jednak wchodząc w dialog z przestrzenią, porusza różnorodne zagadnienia i problemy społeczne. Jest autorem wielu realizacji artystycznych w kraju jak i zagranicą.

Born in 1972 in Poznan. Sculptor, graphic artist, author and site-specific installations. Graduated from the Faculty of Painting, Graphics and Sculpture at the Academy of Fine Arts in Poznan. Since 2009 he has run VI Graphics Laboratory at the University of Arts there. The grand prize winner in the contest *Spojrzenia* by Deutsche Bank and Zachęta National Gallery in Warsaw (2005). Winner of Paszport Polityki (2009). Member of Wunderteam. Since 2008, co-creator, along with Max Skorwider, of Small Gallery project. Carries out art activities in the private and the public space. He always creates his art for a specific place, but entering into a dialogue with the space, broaching a variety of issues and social problems. He is the author of many art projects home and abroad.

Kamil Kuskowski

Urodzony w 1973 w Zakopanem, absolwent ASP w Łodzi, dyplom z wyróżnieniem w Pracowni Tkaniiny Unikatowej prof. Aleksandry Mańczak oraz w Pracowni Malarstwa i Rysunku prof. Andrzeja Gieragi (2000). W 2005 uzyskał stopień doktora, w 2008 doktora habilitowanego, a w 2012 tytuł profesora zwyczajnego. W latach 1999–2011 pracował w Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi. Od 2010 zatrudniony w Akademii Sztuki w Szczecinie, gdzie prowadzi Pracownię Działalność Audiovisualnych w Katedrze Nowych Mediów w Akademii Sztuki w Szczecinie. Dziekan Wydziału Malarstwa i Nowych Mediów. W latach 2008–2011 prowadził Galerię Zona Sztuki Aktualnej w Łodzi. Od 2011 prowadzi Galerię Akademii Sztuki Zona Sztuki Aktualnej w Szczecinie. Twórczość w zakresie malarstwa, instalacji, sztuki video. Współpracuje z Galerią Piekary w Poznaniu i Galerią m2 w Warszawie.

Born in 1973 in Zakopane. Graduate of Academy of Fine Arts in Łódź at the Unique Fabric Atelier of Professor Aleksandra Mańczak and at the Painting and Drawing Atelier of Professor Andrzej Gieraga (2000). In 2005 he attained a doctoral degree and in 2008 is PhD, full professor in 2012. Between 1999–2011 the artist worked at the Academy of Fine Arts in Łódź. Since 2010 he has been holding the position as Associate Professor at the Academy of Fine Arts in Szczecin, where he leads the Audiovisual Studio in the New Media Department. He is head of Zona Sztuki Aktualnej Gallery in Łódź and Szczecin. He works in the fields of painting, installations and video art. He collaborates with the Piekary Gallery in Poznań and m2 Gallery in Warsaw.

Natalia Lach-Lachowicz

Urodzona w 1937 roku w Żywcu. W latach 1957–1963 studiowała w PWSSP we Wrocławiu. Od 1964 członkini Związku Polskich Artystów Fotografików. Zajmuje się malarstwem, fotografią, rysunkiem, sztuką performance i video. Jest współzałożycielką wrocławskiej Galerii PERMAFO (1970). W 1975 roku włączyła się do

Born in 1937 in Żywiec. Visual and performer artist working in photography and experimental videos and installations. In years 1957–1963 Natalia LL – born Natalia Lach-Lachowicz – studied at the PWSSP (current the Academy of Fine Arts) in Wrocław. She has been a member of the Association of Polish Art Photographers

miedzynarodowego ruchu sztuki feministycznej, brała udział w licznych sympozjach i wystawach. Stypendystka Fundacji Kościuszko (Nowy Jork, 1977), Verein Kulturkontakte (Wiedeń, 1991), PRO-HELVETIA (Szwajcaria, 1994). Pełniła funkcję komisarza I i II Międzynarodowego Triennale Rysunku we Wrocławiu (1978, 1981). Od 2004 profesor wizytujący ASP w Poznaniu. Prace w zbiorach: Muzeum Narodowego we Wrocławiu, Gdańskim i Warszawie, Muzeum Sztuki w Łodzi, Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski w Warszawie, Muzeum Śląskiego w Katowicach, Frauen Museum w Bonn, Museum of Modern Art w Lublanie, Ludwig Museum w Kolonii, International Center of Photography w Nowym Jorku, Musée National d'Art Moderne, Centre Georges Pompidou w Paryżu.

(ZPAF) since 1964. She was one of the founders of the PERMAFO Gallery in Wrocław. In 1975, she joined the international movement of feminist art and has taken part in numerous symposia and exhibitions. She has been the beneficiary of a number of scholarships, including from the Kościuszko Foundation (New York, 1977), the Verein Kulturkontakte (Vienna, 1991), and PRO-HELVETIA (Switzerland, 1994). She acted as commissioner of the first two editions of the Wrocław International Drawing Triennale (1978, 1981). Since 2004, she has held an associate professorship at the Fine Arts Academy in Poznań. Works in the collections of The National Museums in Wrocław, Gdańsk and Warsaw, The Museum of Art in Łódź, The Centre for Contemporary Art in Warsaw, The Silesian Museum in Katowice, The Frauen Museum in Bonn, The Museum of Modern Art in Lubljana, The Ludwig Museum in Cologne, The International Center of Photography in New York, the Musée National d'Art Moderne, The Centre Georges Pompidou in Paris.

Agata Michowska

Urodzona w 1964 roku. Absolwentka Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu. Doktorat (2006) i habilitacja (2010) – Wydział Komunikacji Multi-medialnej, Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu. Obecnie prowadzi Pracownię Działal Multimedialnych w Akademii Sztuki w Szczecinie i Pracownię Rzeźby w WSNHiD w Poznaniu. Jej prace znajdują się w kolekcjach państwowych i prywatnych w Polsce i zagranicą.

Born in 1964. Graduate of the Faculty of Sculpture at the Academy of Fine Arts in Poznań. Ph.D (2006) and Habilitation (2010) – Faculty of Multimedia Communication, University of Arts in Poznań. Presently is running Multimedia Laboratory at the Academy of Art in Szczecin and Sculpture Workshop WSNHiD in Poznań. Her works are in public and private collections in Poland and abroad.

Johan Muyle

Urodzony w 1956, mieszka i pracuje w Liège w Belgii. Aktywny na międzynarodowej scenie artystycznej od początku lat osiemdziesiątych XX wieku. Wykładowca Ecole des Beaux-arts de Valenciennes we Francji.

Born in 1956, lives and works in Liège, Belgium. Active on international art scene since the beginning of 1980's. Lecturer at Ecole des Beaux-arts de Valenciennes (France).

Hanna Nowicka-Grochal

Urodzona w 1962 roku w Szczecinie. Absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, dyplom w pracowni prof. Kazimierza Ostrowskiego (1987). Doktor habilitowany, obecnie wykładowca Wydziału Malarstwa i Grafiki macierzystej uczelni. Tworzy instalacje zajmuje się również fotografią i malarstwem. Stypendystka Ministera Kultury i Dziedzictwa Narodowego (1987, 2001), Fundacji Kultury (1999), Meklemburskiego Centrum Sztuki – Schloss Plüschow (1999) oraz Civitella Ranieri Fellowship (2002).

Born in 1962 in Szczecin. Graduated from the Academy of Fine Arts in Gdańsk, diploma under Professor Kazimierz Ostrowski (1987). Doctor habilitated, currently lecturer at the Faculty of Painting and Graphic at home university. She creates installations, is also involved in photography and painting. Scholarships of the Ministry of Culture and National Heritage (1987, 2001), the Foundation of Culture (1999), Mecklenburg Arts Center – Schloss Plüschow (1999) and Civitella Ranieri Fellowship (2002).

Anna Orlikowska

Urodzona w 1979 w Łodzi. W latach 1998–2004 roku studiowała na Wydziale Grafiki i Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi, dyplom w pracowni Fotografii Użytkowej prof. Grzegorza Przyborka i pracowni Fotografii i Obrazu Wideo Konrada Kuzyzyna. Tworzy fotografie, video oraz instalacje inspirowane rzeczywistością, ale niejednoznaczne, „złamane” obcym elementem. Beznamietna z pozu obserwacja okazuje się opisem stanów psychicznych, którym towarzyszy refleksja nad przemianą, rozkładem i śmiercią. W 2006 roku otrzymała wyróżnienie Fundacji Deutsche Banku w ramach konkursu Spojrzenia (2005). Zdobyczyła nagrody Grand Prix na Festiwalu Sztuki Młodych w Szczecinie Przeciąg (2009).

Born in 1979 in Łódź. In 1999–2004, she studied at the Faculty of Graphic Arts and Painting Academy of Fine Arts in Łódź, diploma under Professor Grzegorz Przyborek at Commercial Photography Studio and at Konrad Kuzyzyn Studio of Photography and Video Image. Her works include photographs, videos and installations inspired by reality, yet ambiguous, “interfered” with odd elements. Seemingly impassive observations turn out to be descriptions of mental states which are accompanied by reflections on transformation, decay and death. In 2006 he was awarded a distinction in the contest *Spojrzenia* by Deutsche Bank and Zachęta National Gallery in Warsaw (2005). She won the Grand Prix at the *Przeciąg* Festival of Young Art in Szczecin (2009).

Zygmunt Rytka

Urodzony w 1947 w Warszawie. Od lat siedemdziesiątych brał udział w życiu artystycznym kręgów neoawangardy, jako artysta i dokumentator wydarzeń artystycznych. Dwadzieścia lat (1979–1999) dokumentował fotograficznie warszawskie spektakle w teatrach m.in. Ochota, Studio, Ateneum, Dramatycznym, Prezentacje. Od 1972 uczestniczył w ponad 150 wystawach. Od 1974 miał 32 wystawy indywidualne. Członek Związku Polskich Artystów Fotografików od 1979. | Zdobywca medalu ZPAF za wybitne osiągnięcia twórcze w dziedzinie fotografii (1997), medalu XX-lecia Muzeum Historii Fotografii w Krakowie (2007), Nagrody Specjalnej Ministra Kultury za nieocenione zasługi dla kultury polskiej w dziedzinie fotografii (2007). Laureat Nagrody im. Katarzyny Kobro za całokształt twórczości (2011). Założyciel, razem z Bożenną Biskupską, Fundacji InSitu. W sztuce – samouk. Realizuje prace w technice fotograficznej i video. Jego prace znajdują się w zbiorach: Muzeum Sztuki w Łodzi, Muzeum Narodowego w Warszawie oraz we Wrocławiu, Muzeum Historii Fotografii w Krakowie, Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie, Galerii Wymiany w Łodzi, BWA w Lublinie, BWA oraz Artoteki w Zielonej Górze, Centrum Rzeźby Polskiej w Orlątku, fundacji InSitu i w wielu kolekcjach prywatnych w Polsce i za granicą.

Born in 1947 in Warsaw. Since the 1970's he has participated in the artistic life of neo-vanguard circles as an artist at the same time documenting artistic events. For twenty years (1979–1999) he was making photographs documenting performances taking place in Warsaw Ochota, Studio, Ateneum, Dramatyczny, and Prezentacje theatres. Since 1972 he has participated in over 150 exhibitions. Since 1974 he has had 32 individual exhibitions. He has been a member of the Union of Polish Artists Photographers (pol. ZPAF) since 1979. | ZPAF medal winner for outstanding creative achievement in the field of Photography (1997), medal winner of the twentieth anniversary of the Museum of Photography in Kraków (2007), Special Award of the Minister of Culture for the invaluable contribution to Polish culture in the field of photography (2007). Katarzyna Kobro Prize winner for the lifetime achievement (2011). The founder, together with Bożenna Biskupska, of Contemporary Art Foundation InSitu. A self-taught artist. In his work he uses photography and video. His artworks are in collections of the Art Museum in Łódź, National Museum in Warsaw and Wrocław, History of Photography Museum in Kraków, Ermland and Masuria Museum in Olsztyn, Galeria Wymiany in Łódź, Art Exhibitions Bureau in Lublin, Art Exhibitions Bureau and Artoteka in Zielona Góra, Polish Sculpture Center in Orlątku, InSitu Foundation and in private collections in Poland and abroad.

Aleksandra Ska

Urodzona w 1975 roku w Łodzi. Absolwentka Łódzkiej ASP na Wydziale Tkani-ny i Ubioru. Mieszka i pracuje w Poznaniu. Obecnie pracuje w Katedrze Nowych Mediów w Akademii Sztuki w Szczecinie. Jest autorką instalacji, obiektów oraz filmów video. W 2007 roku otrzymała Grand Prix na Festiwalu Sztuki Młodych w Szczecinie *Przeciąg*. W 2011 roku otrzymała Medal Młodej Sztuki Miasta Poznań. Trzykrotna stypendystka Ministera Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Prace Ska były prezentowane na wystawach między innymi: *Ciepło/zimno – Letnia miłość*, w Narodowej Galerii Sztuki Zachęta w Warszawie w 2006 roku, *Mediations Biennale, Voyage Sentimental* w Muzeum Narodowym w Poznaniu w 2008 roku, *Kolekcja Sztuki XX i XXI wieku* w Muzeum Sztuki w Łodzi w 2008 roku oraz *Letni nienietrój*. Młodzież w sztuce współczesnej, Zachęta Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa w 2010 roku.

Born in 1975 in Łódź. Graduated from the Faculty of Textiles and Clothing Academy of Fine Arts in Łódź. She lives and works in Poznań. She currently works in the Department of New Media at the Academy of Arts in Szczecin. She is the author of art installations, objects and videos. She won the Grand Prix at the Youth Arts Festival in Szczecin *Przeciąg* (2007), received the Young Art Medal of Poznań (2011). Ministry of Culture and National Heritage scholarship holder (2000, 2007, 2011). Her works were presented among others: *Hot/Cold – Summer Loving*, Zachęta National in Warsaw in 2006, the Biennale, *Voyage Sentimental* at the National Museum in Poznań in 2008, the Art Collection XX/XXI century at the Museum of Art in Łódź in 2008 and the Summer minors. Youth in contemporary art, Zachęta National Gallery of Art in Warsaw in 2010.

Krzysztof Sołowiej

Urodzony w 1962 roku w Białymostku. Mieszka i pracuje w Poznaniu. Studiował w PWSSP w Poznaniu (1990 – dyplom w pracowni prof. Izabelli Gustowskiej), a także na UMCS w Lublinie (1992–1997). Jest twórcą rzeźb i obiektów, które odwołują się do symboliki i tradycji.

Born in 1962 in Białystok. He lives and works in Poznań. He studied at the Academy of Fine Arts in Poznań (1990 – Diploma under Professor Izabella Gustowska), and the University in Lublin (1992–1997). He is the author of sculptures and objects that refer to the symbolism and tradition.

Monika Wiechowska

Urodzona w 1976 w Szczecinie. Mieszka i pracuje w Amsterdamie i Szczecinie. Studiowała poza granicami rodzinnego kraju: w Amsterdamie (Gerrit Rietveld Academy of Art and Design, 1995–1999; Rijksakademie van Beeldende Kunsten, 2000–2002) oraz w Nowym Jorku (School of Visual Arts, 1998; ISCP, 2006–2007).

Born in 1976 in Szczecin, lives and works in Amsterdam and Szczecin. She studied in Amsterdam at the Gerrit Rietveld Academy of Art and Design (1995–1999) and the Rijksakademie van Beeldende Kunsten (2000–2002). She studied as well at the School of Visual Arts in New York (1998) and was granted a residency at the International Studio & Curatorial Program (ISCP) in New York in 2006–2007.

Wydawca: Fundacja Rodziny Staraków przy współpracy z Fundacją Promocji Sztuki Współczesnej www.fpsw.org
© Fundacja Promocji Sztuki Współczesnej 2013

